

Het Biohuis heeft tal van klachten ontvangen over de wijze waarop Staatsbosbeheer (SBB) sinds kort omgaat met de openbare aanbidding van pachtgronden via pachtgronden.nu. Verschillende biologische boeren die jarenlang op duurzame biologische wijze de grond hebben beheerd, lopen het risico deze kwijt te raken, met alle gevolgen van dien. Het Biohuis-bestuur heeft de klachten verzameld en is in december in gesprek gegaan met Staatsbosbeheer.

Biologische landbouw, zonder chemische bestrijdingsmiddelen en kunstmest, past volgens Biohuis als Skal-gecertificeerd systeem goed bij een belangrijke doelstelling van Staatsbosbeheer: duurzaam natuurbehoud en -beheer en verbetering van natuurdoelen. Tijdens het gesprek heeft SBB de nieuwe werkwijze toegelicht en aangegeven dat het zogenoemde 'Didamarrest' van de Hoge Raad van november 2021 parten speelt. Overheden mogen hierdoor niet langer één op één grond verpachten of verkopen aan een marktpartij als de inschatting is dat er meerdere serieuze gegadigden zijn. Anderen moeten in een openbaar proces mee kunnen dingen.

SBB: 'We hebben 3.000 pachters en 50.000 ha grasland, waarvan 40.000ha geliberaliseerd verpacht met een natuurdoelstelling. Jaarlijks eindigen ongeveer 600 contracten. Die kavels geven we nu opnieuw uit via pachtgrond.nu. In september hebben we alle 3.000 pachters over het nieuwe pachtproces per brief geïnformeerd. Inmiddels hebben we voor de eerste twaalf kavels vierenvijftig inschrijvingen gehad. Met behulp van een puntensysteem wegen wij de kwaliteit met 70% en de prijs met 30%. Het SKAL-certificaat levert o.a. punten op bij de kwaliteitsbeoordeling van de inschrijvingen. Van de twaalf kavels zijn er inmiddels twee gegund aan biologische boeren. Het nieuwe systeem gaan we begin 2024 evalueren.'

Biohuis op de bres voor biologische pachters van Staatsbosbeheer 21-12-2023

Datum: 21-12-2023

Biohuis op de bres voor biologische pachters van Staatsbosbeheer

Beloning in puntensysteem

Biohuis-bestuurder Arie van den Berg en voorzitter Pipie Smits van Oyen hebben tijdens het gesprek ingebracht dat het puntensysteem van SBB de biologische bedrijfsvoering onvoldoende belooft en ook perverse prikkels bevat. Ook heeft Biohuis aan SBB verschillende wetenschappelijke rapporten van de WUR aangereikt waaruit blijkt dat biologisch goed scoort op het gebied van emissies, klimaat en biodiversiteit. Smits van Oyen: 'Voor biologische boeren is het onbegrijpelijk dat het rijk aan de ene kant, om duurzaamheidsredenen, de ambitie heeft het biologisch areaal te vergroten van 4 naar 15% en een staatsbedrijf als SBB tegelijkertijd beleid ontwikkelt met een puntensysteem dat biologisch amper belooft waardoor het areaal afneemt. Biogrond moet bio blijven.' Biohuis heeft daarbij gewezen op een aangenomen motie van Tweede Kamerlid Bromet en een kamerbrief van demissionair minister Van der Wal waarin zij stelt rekening te willen houden met biologische bedrijven nabij natuurgebieden.

Perverse prikkels

Biohuis heeft de waargenomen perverse prikkels in het beoordelingssysteem toegelicht. 'Een voorbeeld is dat een niet bio-bedrijf door een paar ha natuur te pachten van zilver naar goud stijgt voor de eco-premie in het beoordelingssysteem van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zonder daarvoor haar bedrijfsvoering aan te hoeven passen. Deze boer krijgt daarmee een hogere vergoeding voor al haar hectares, terwijl het hele bedrijf niet duurzaam hoeft te zijn. De impact van de nieuwe wijze van uitgifte van pachtgronden door SBB pakt voor biologische boeren echt slecht uit. De onzekerheid onder onze boeren is groot. De bedrijfsvoering komt hiermee op de tocht te staan.'

Uitzonderingsregel

Staatsbosbeheer wijst op een uitzonderingsregel. Wanneer de pachters voor de bedrijfsvoering voor meer dan 50% afhankelijk zijn van de pachtgronden, kijkt SBB hier extra goed naar. Tijdens het gesprek is gebleken dat SBB gangbare boeren die dicht tegen de natuurgebieden aan liggen wil stimuleren om natuurinclusiever te gaan werken. Smits van Oyen: 'Biologische boeren hebben die keuze al veel eerder gemaakt. Mochten zij gronden kwijtraken aan niet-bio-boeren om hen te stimuleren natuurinclusiever te gaan werken, dan valt dat moeilijk uit te leggen. Verzoek dus om het beoordelingssysteem tegen het licht te houden en biologisch beter te waarderen.'

Afspraken

SBB heeft tijdens het gesprek nieuwe inzichten gekregen. 'We gaan de onderzoeksrapporten bestuderen en de inbreng van Biohuis meewegen bij onze evaluatie begin 2024. We informeren jullie daar komend voorjaar over.' Ook is afgesproken dat Biohuis in het eerste kwartaal het initiatief neemt om een bijeenkomst te plannen waarin gezamenlijk de kansen van een combinatie van biologische landbouw met natuurinclusieve landbouw worden verkend. SBB wijst er tot slot op dat een oude situatie waarbij hectares meetelden voor de mestplaatsingsruimte en daarmee een financieel voordeel konden opleveren voor (niet bio) pachters is opgelost in de Meststoffenwet.

'Deze administratieve bijtelling van natuurhectares bij het aangaan van nieuwe pachtcontracten is niet meer mogelijk. Er zijn nog lopende contracten waarbij dit wel aan de orde is, maar dit faseert zich de komende jaren uit.'